

Brázay Kálmán Általános Iskola és Gimnázium
OM: 201362
7394 Magyarhertelend, Kossuth utca 53/c

Brázay Kálmán Általános Iskola és Gimnázium

Érettségi Vizsgatárgyak Általános Követelményei

Tartalom

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM ÉRETTSÉGI VIZSGA	3
TÖRTÉNELEM ÉRETTSÉGI VIZSGA.....	6
MATEMATIKA ÉRETTSÉGI VIZSGA.....	9
ÉLŐ IDEGEN NYELV ÉRETTSÉGI VIZSGA	11
FIZIKA ÉRETTSÉGI VIZSGA	13
FÖLDRAJZ ÉRETTSÉGI VIZSGA.....	17
BIOLÓGIA ÉRETTSÉGI VIZSGA.....	20
KÉMIA ÉRETTSÉGI VIZSGA	23
NEMZETISÉGI NÉPISMERET ÉRETTSÉGI VIZSGA	26

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM ÉRETTSÉGI VIZSGA

ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEK

A magyar nyelv és irodalom érettségi vizsga célja

A vizsgakövetelményekben a vizsga mindkét szintjén meghatározó szerepet töltenek be a szövegértés, az írásbeli és szóbeli szövegalkotás képességei és tevékenységei. Hangsúlyosak azok a szövegfeldolgozási, -elemzési és -értelmezési szempontok, nyelvi és irodalmi ismeretek, amelyek a Kárpát-medencei és az európai kulturális hagyomány mellett a jelen világának, a jelen kultúrájának megértéséhez elengedhetetlenek, amelyek szükségesek az önálló tájékozódáshoz, az ítélőképességhez, az érzelmi, a szociális, az intellektuális élmények megéléséhez és kifejezéséhez. A magyar nyelv és irodalom érettségi vizsgája olyan kitüntetett alkalom, amely az alábbi célokat követve teszi lehetővé a vizsgázó nyelvi kultúrájának és irodalmi műveltségének minősítését és értékelését.

Az érettségi vizsga célja annak megállapítása, hogy a vizsgázó

- a) hogyan tudja alkalmazni nyelvi, nyelvhasználati, irodalmi és fogalmi ismereteit, olvasói tapasztalatait a múlt és a jelenkor nyelvi, kulturális jelenségeinek megértésében;
- b) hogyan képes tudását, gondolatait, véleményét szóban és írásban előadni a vizsgafeladatoknak megfelelő műfajban, a szükséges és lehetséges tartalmakkal, szerkezetben és stílusban;
- c) tud-e önállóan reagálni különböző korszakok különböző műfajú szépirodalmi, köznapi, tudományos szövegeinek gondolataira, állításaira, következtetéseire;
- d) képes-e élethelyzetek, döntési szituációk, etikai kérdések, gondolatok, érzelmek, magatartások, szociális beállítódások, elvek, eszmék, érzelmek árnyalt bemutatására, értelmezésére;
- e) képes-e felelős munkavállalóként és állampolgárként hétköznapi szövegek megértésével, a munkához, az állampolgári létehez szükséges szövegek létrehozásával élni a szövegek adta lehetőségekkel;

f) teljesítményében kifejeződik-e önálló gondolkodása, problémalátása, lényegkiemelő és rendszerező képessége, kreativitása, nyelvi-irodalmi kultúrájának egyéni sajátosságai, értékválasztásai;

g) tud-e logikusan érvelni, következtetéseit, gondolatait világos nyelvi formában előadni, véleményt alkotni;

h) képes-e különböző alkotói magatartások, kifejezésmódok megkülönböztetésére, összevetésére, különböző szövegek elemzésére, összehasonlítására, értelmezésére, értékelésére;

i) felismeri-e egy-egy korszak kifejezésmódjának, művészetének találkozási pontjait;

j) tud-e irodalmi és nem irodalmi szövegek, kérdésfelvetések és válaszok sokféleségében tematikusan és kronológiailag tájékozódni.

A középszintű vizsga a köznapi kommunikációban, a magyar nyelv használatában és az irodalomban tájékozódni tudó ember kommunikációs képességeit, nyelvi, irodalmi műveltségét, szövegértő és szövegalkotó képességeit, problémalátását, problémamegoldó gondolkodását vizsgálja, így a vizsga a vizsgázóktól a mindennapi életben és az önművelésben szükséges ismeretszerzési eljárásokat, írásbeli és szóbeli kifejezőképességet, a rendszerezés és alkalmazás alapvető formáit, valamint az értés, értelmezés, magyarázat, véleményalkotás, reflektálás képességének bizonyítását várja el.

Az emelt szintű vizsga elsősorban a felsőoktatásban továbbtanulni szándékozó vizsgázó képességeit és ismereteit vizsgálja. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a vizsga a vizsgázóktól a középszintű követelményeket meghaladó, bonyolultabb ismeretszerzési eljárásokat, összetettebb rendszerezési, alkalmazási, összehasonlítási és elemzési szempontokat, valamint magasabb fokú gondolkodási, önállóbb ítéletalkotási képességeket várja el, az olvasottság, a nyelvi, irodalmi, fogalmi ismeretek, tények, összefüggések tágabb körét kéri számon.

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM ÉRETTSÉGI VIZSGA LEÍRÁSA

Középszintű vizsga

A vizsga részei

	A	B	C	D
1	Írásbeli vizsga		Szóbeli vizsga	
2	240 perc		15 perc	
3	90 perc	150 perc		
4	Feladatsor		Tételkifejtés	
5	I. feladatlap: Szövegértési-nyelvi feladatsor és irodalmi feladatlap	II. feladatlap: Műértelmező szövegalkotás: műértelmezés vagy témakifejtő esszé írása	Egy magyar nyelvű tétel kifejtése	Egy irodalmi tétel kifejtése
6	40+20 pont	40 pont	15 pont	25 pont
7	Helyesírás: Íráskép: -2 pont	-8	pont	A kifejtés nyelvi minősége: 10 pont
8	100 pont		50 pont	

TÖRTÉNELEM ÉRETTSÉGI VIZSGA

ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEK

A történelem érettségi vizsga célja

A történelem érettségi vizsga célja annak vizsgálata, hogy a vizsgázó

- a) rendelkezik-e a történeti gondolkodás kialakulásához szükséges alapokkal;
- b) rendelkezik-e alapvető ismeretekkel a magyarság, a magyar nemzet és Magyarország, az európai civilizáció, valamint az emberiség múltjáról;
- c) birtokában van-e a részletes követelményekben meghatározott alapvető történelmi tények ismeretének, elsajátította-e a közös kulturális kód leglényegesebb elemeit;
- d) tudja-e használni a történelmi szakszókincset és kulcsfogalmakat;
- e) képes-e ismereteit szóban és írásban előadni;
- f) elsajátította-e azokat a képességeket, készségeket és ismereteket, amelyekkel a történelmi eseményeket és jelenségeket értelmezni tudja;
- g) képes-e a múlt és a jelen társadalmi, gazdasági, politikai és kulturális folyamatairól és jelenségeiről árnyalt, megalapozott véleményt alkotni;
- h) képes-e a történelmi forrásokat – legyenek akár eredeti források, akár a múlttól szóló feldolgozások – vizsgálni és elemezni, a múlt emberének életét reálisan elképzelni;
- i) fel tudja-e használni történeti ismereteit arra, hogy a jelenkor társadalmi jelenségeit értelmezze;
- j) képes-e az érvekkel alátámasztott, árnyalt és tényszerű történelmi értékeléseket előnyben részesíteni a leegyszerűsítő véleményekkel szemben.

1.1.3.1.1.1. Emelt szinten:

Az emelt szintű vizsga elsősorban a felsőoktatásban továbbtanulni szándékozó vizsgázó képességeit és ismereteit vizsgálja. A vizsgázókról a középszintű követelményeket meghaladó

szélesebb körű és mélyebb történelmi ismereteket, bonyolultabb ismeretszerzési eljárásokat, kifejezőképességet, összetettebb rendszerezési, alkalmazási, összehasonlítási és elemzési szempontokat, valamint magasabb fokú gondolkodási műveleteket, önállóbb ítéletalkotási készségeket vár el.

A vizsga azt hivatott megállapítani, hogy a vizsgázó

- a) rendelkezik-e a történelmi gondolkodás kialakulásához szükséges alapokkal;
- b) rendelkezik-e alapvető ismeretekkel a magyarság, a magyar nemzet és Magyarország, az európai civilizáció, valamint az emberiség múltjáról;
- c) birtokában van-e az alapvető történelmi tények ismeretének a részletes követelményekben meghatározottak szerint, elsajátította-e a közös kulturális kód leglényegesebb elemeit;
- d) tudja-e használni a történelmi szakszókincset és kulcsfogalmakat;
- e) képes-e ismereteit szóban és írásban előadni;
- f) elsajátította-e azokat a képességeket, készségeket és ismereteket, amelyekkel a történelmi eseményeket és jelenségeket értelmezni tudja;
- g) képes-e a múlt és a jelen társadalmi, gazdasági, politikai és kulturális folyamatairól és jelenségeiről árnyalt, megalapozott véleményt alkotni;
- h) képes-e a történelmi forrásokat – legyenek akár eredeti források, akár a múlttól szóló feldolgozások – vizsgálni és elemezni, a múlt emberének életét reálisan elképzelni;
- i) fel tudja-e használni történelmi ismereteit arra, hogy a jelenkor társadalmi jelenségeit értelmezze;
- j) képes-e az érvekkel alátámasztott, árnyalt és tényszerű történelmi értékeléseket előnyben részesíteni a leegyszerűsítő véleményekkel szemben.

TÖRTÉNELEM ÉRETTSÉGI VIZSGA LEÍRÁSA

Középszintű vizsga

A vizsga részei

	A	B	C
1	Írásbeli vizsga		Szóbeli vizsga
2	180 perc		15 perc
3	Feladatsor		Tételkifejtés
4	I. rész: Egyszerű, rövid választ igénylő feladatok megoldása	II. rész: Szöveges (kifejtendő) feladatok megoldása	
5	50 pont	50 pont	
6	100 pont		50 pont

MATEMATIKA ÉRETTSÉGI VIZSGA

ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEK

A matematika érettségi vizsga célja

A matematika érettségi vizsga célja annak vizsgálata, hogy a vizsgázó

- a) tud-e logikusan gondolkodni, rendelkezik-e megfelelő matematikai probléma- és feladatmegoldó, valamint absztrakciós, analizáló és szintetizáló képességgel;
- b) tud-e állításokat, egyszerűbb gondolatmenetű bizonyításokat szabatosan megfogalmazni, áttekinthető formában leírni;
- c) elsajátította-e a mindennapi életben használatos számolási technikákat, rendelkezik-e biztos becslési készséggel, az önellenőrzés igényével;
- d) képes-e statisztikai gondolatok megértésére, intelligens felhasználására, a függvény- vagy függvényszerű kapcsolatok felismerésére és értékelésére;
- e) képes-e a leírt síkbeli és térbeli szituációk elképzelésére, tud-e ezekhez ábrát készíteni, és ennek segítségével az adott konstrukcióban gondolkodni, számolni;
- f) képes-e a tanult ismereteket más tantárgyakhoz kapcsolódó feladatokban alkotó módon alkalmazni;
- g) képes-e hétköznapi szövegben rejlő matematikai problémákat észrevenni, egy-egy gyakorlati kérdés megoldásához matematikai modellt alkotni, különböző problémamegoldó stratégiákat alkalmazni;
- h) képes-e a függvénytáblázat, a zsebszámológép és különböző matematikai segédeszközök célszerű alkalmazására; a mindenkori tárgyi feltételek függvényében, azokkal szinkronban a matematikai eszközökkel való problémamegoldásban a programozható számológép, a grafikus kalkulátor és a számítógép használata fokozatosan követelménnyé válhat.

1.1.4.1.1.1. Emelt szinten:

Az emelt szinten a felsoroltakon túl az érettségi vizsga célja annak mérése, hogy a vizsgázó

- a) rendelkezik-e a felsőfokú matematikai tanulmányokhoz szükséges alapokkal;

b) képes-e hipotéziseket megfogalmazni, és sejtéseit bizonyított állításaitól megkülönböztetni;

c) milyen szintű kombinatív készséggel rendelkezik, mennyire kreatív a gondolkodása;

d) képes-e gondolatmenetében érthetően, világosan alkalmazni a matematikai modellalkotás következő lépéseit: probléma megfogalmazása, matematikai formába öntése, összefüggések keresése, az eredmények matematikai módszerekkel történő kiszámítása, igazolása, értelmezése.

Az ismeretek legnagyobb része a középszinten és az emelt szinten egyaránt megjelenik. Ezen ismeretek feldolgozásában az emelt szintet az igényesebb felépítés, az összetettebb alkalmazás, a nehezebb feladatok jellemzik. A követelmények leírásában gyakran szereplő „szemléletes” jelző azt fejezi ki, hogy az adott fogalom matematikailag precíz ismerete nem követelmény. A matematika tanításában csak spirálisan lehet haladni, így több téma, pl. az analízis – a felkészülésre fordítható idő alatt – a középiskolai tanulmányok végére is csak szemléletes formában tanítható meg, és csak bizonyos alkalmazásokat tesz lehetővé.

MATEMATIKA ÉRETTSÉGI VIZSGA LEÍRÁSA

Középszintű vizsga

A vizsga részei

	A	B	C
1	Írásbeli vizsga		Szóbeli vizsga
2	180 perc		15 perc
3	45 perc	135 perc	
4	Feladatsor		Definíció, illetve tétel kimondása Definíció közvetlen alkalmazása
5	I. rész	II. rész	Feladatmegoldás
6	30 pont	70 pont	
7	100 pont		50 pont

ÉLŐ IDEGEN NYELV ÉRETTSÉGI VIZSGA

ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEK

Az idegen nyelv érettségi vizsga célja

Az idegen nyelv érettségi vizsga célja a kommunikatív nyelvtudás mérése, azaz annak megállapítása, hogy a vizsgázó képes-e valós kommunikációs céljait megvalósítani.

Az idegen nyelvi érettségi vizsga a nyelvoktatás pragmatikus, kognitív és személyiségfejlesztő céljai közül csak a pragmatikus cél megvalósulását méri, vagyis azt, hogy a vizsgázó rendelkezik-e a kommunikatív kompetencia meghatározott szintjével. Bár nagyon fontos, hogy a tanulók a tanítási folyamat során ismereteket szerezzenek a világról, a nyelvről és a célkultúrákról, ezeket az ismereteket az idegen nyelvi érettségi vizsga közvetlen módon nem méri. Ezek az ismeretek azonban megjelennek a vizsgafeladatokban használt autentikus anyagokban.

A vizsga mindkét szinten a négy nyelvi alapkészséget: az olvasott szöveg értését, a hallott szöveg értését, a beszédkésztséget és íráskésztséget, valamint a nyelvhelyességet méri. A kommunikatív készségek alkalmazásához a nyelvhasználónak rendelkeznie kell megfelelő mennyiségű szókinccsel, és ismernie kell a nyelv struktúráját is. Ezért a nyelvtani és lexikai kompetenciát mindkét szinten külön vizsgarész keretében is mérik. A vizsga egynyelvű, azaz közvetítési készséget nem mér.

Az idegen nyelvi érettségi vizsga szintmeghatározásai igazodnak az Európa Tanács skálájához. A vizsga középszintje a B1, az emelt szint pedig a B2 szintnek felel meg.

Középszinten:

A középszintű vizsga célja annak megállapítása, hogy a vizsgázó képes-e a fontosabb információkat megérteni olyan olvasott és hallott, köznapi, egyszerű, eredeti idegen nyelvű szövegekben, amelyek gyakori élethelyzetekhez kapcsolódnak. A vizsga azt is méri, hogy vizsgázó tud-e kommunikálni hétköznapi helyzetekben, és tud-e egyszerű, összefüggő szöveget alkotni olyan témákban, amelyeket ismer, vagy amelyek az érdeklődési körébe tartoznak.

Emelt szinten:

Az emelt szintű vizsga célja annak megállapítása, hogy a vizsgázó képes-e megérteni különböző fajtájú igényesebb és hosszabb, konkrét vagy elvont témájú írott és hallott idegen nyelvű szövegek fő gondolatmenetét, és követni tudja-e a hosszabb, összetettebb érveléseket is. A vizsga azt is méri, hogy a vizsgázó képes-e idegen nyelven mind szóban, mind írásban folyamatosan és természetes módon kifejezni magát, világos, jól szerkesztett szöveget létrehozni, és eközben megbízhatóan használja-e a szövegszerkesztési mintákat, szövegösszekötő elemeket, továbbá indokolni tudja-e véleményét.

ÉLŐ IDEGEN NYELV ÉRETTSÉGI VIZSGA LEÍRÁSA

Középszintű vizsga

A vizsga részei

	A	B	C	D	E
1	Írásbeli vizsga				Szóbeli vizsga
2	180 perc				15 perc
3	60 perc	30 perc	30 perc	60 perc	
4	Feladatsor				Beszédkésztség
5	I. feladatlap: Olvasott szöveg értése	II. feladatlap: Nyelvhelyesség	III. feladatlap: Hallott szöveg értése	IV. feladatlap: Íráskésztség	
6	33 pont	18 pont	33 pont	33 pont	
7	117 pont				33 pont

FIZIKA ÉRETTSÉGI VIZSGA

ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEK

A fizika érettségi vizsga célja

Középszinten:

A középszintű fizika érettségi alapvetően olyan vizsga, ami a fizika tantárgy elsajátítása során szerzett műveltséget kéri számon. Célja azok számára vizsgalehetőséget nyújtani, akikhez közel áll a természettudományos gondolkodás, akik kíváncsiak arra, hogy a környezetünkben található eszközök, megfigyelhető folyamatok hogyan értelmezhetők, írhatók le a fizika eszköztárával. A középszintű érettségi feladataiban különös hangsúlyt nyernek az általános természettudományos kompetenciák, és az is, hogy a vizsgázó hogyan tudja együtt kezelni más természettudományos ismereteivel.

A vizsgált problémák a feladat típusától függetlenül elsősorban kontextusban, a napi élethez kötődően jelennek meg. A vizsga széleskörű ismeretrendszerre épül, amely a részletes vizsgakövetelményekben szereplő elvárt ismereteken túl olyan új ismeretek feldolgozását is elvárja, amelyeket a vizsga feladatai explicit módon tartalmaznak. A vizsgázói teljesítményt az érettségi részletes követelményekben rögzített kompetenciákkal összhangban ezen új információk megértése, értelmezése, kezelése jelenti.

A középszintű vizsga hivatott mérni és értékelni, hogy a vizsgázó milyen szinten áll az alábbi tárgyi tudásanyag és kompetenciák meglétének terén:

1. össze tudja-e kapcsolni a mindennapokban tapasztalt jelenségeket a modern kor technikai eszközeinek működésével és azok hétköznapi használatával;
2. milyen szintű a tudása az alapvető természettudományos megismerési módszerek ismerete, alkalmazása terén;
3. el tudja-e végezni az alapszintű mérések mérését;
4. el tud-e végezni egyszerű számításokat;
5. el tud-e végezni egyszerűen lefolytatható fizikai kísérleteket, a kísérleti tapasztalatokat ki tudja-e értékelni;

6. milyen szinten képes grafikonok, ábrák és folyamatábrák készítésére, értékelésére, elemzésére;
7. milyen mértékben sajátította el a mértékegységek, mértékrendszerek használatát;
8. képes-e a vizsga szintjének megfelelő szakkifejezések szabatos használatára szóban és írásban;
9. milyen mértékben képes induktív és deduktív következtetésre a tárgyban;
10. milyen mértékben képes analógiás következtetésre;
11. képes-e adatok, ábrák kiegészítésére, adatsorok, ábrák, diagramok, grafikonok elemzésére, felhasználására;
12. képes-e tudományos és áltudományos szövegek/információk elkülönítésére; téves információk azonosítására;
13. rendelkezik-e a napjainkban felmerülő, fizikai ismereteket is igénylő problémák lényegének megértésének képességével;
14. milyen szinten áll a mindennapi életben használt eszközök működésének megértésében;
15. milyen tudással rendelkezik a fizikatörténet legfontosabb eseményeiről időrendben;
16. képes-e a környezetvédelemmel összefüggő problémák felismerésére és megértésére, milyen szintű a tudása a környezettudatossággal és energiahatékonysággal összefüggő problémák megértése és a lehetséges megoldási lehetőségek ismerete tekintetében;
17. milyen szintű a tudása a jelen tudományos kihívásaival kapcsolatban;
18. milyen szintű az önálló ismeretszerzés, kutatás, projektmunka elvégzésére való képessége;
19. milyen mértékű a tudása a más természettudományos tantárgyak kapcsolódó középszintű kulcsfogalmainak megértésében.

1.2.10.1.1.2. Emelt szinten:

Az emelt szintű fizika érettségi elsősorban a felsőoktatásban a fizikusi és mérnöki, valamint az orvosi pályára készülők szakirányú érettségije. Célja, hogy a vizsgára való felkészülés előkészítse a felsőfokú tanulmányi követelményeknek való megfelelést. Az emelt szintű érettségi vizsga során jelentős szerepet kapnak az összetett számítási feladatok. A vizsga elsősorban az érettségi követelmények általános leírásában szereplő természettudományos

ismereteket kéri számon, azonban törekszik a feladatok és problémák kontextusba helyezésére is, továbbá a mindennapi élet problémáinak megragadására. Az emelt szintű érettségi elsődleges célnak a részletes vizsgakövetelményekben rögzített tartalmi elemek mind teljesebb számonkérését tekinti.

Az emelt szintű érettségi vizsga hivatott mérni és értékelni, hogy a vizsgázó milyen szinten áll az alábbi tárgyi tudásanyag birtokában és kompetenciák megléte terén:

1. elsajátította-e a követelményekben előírt ismereteket;
2. képes-e az ismeretanyag belső összefüggéseit, az egyes témakörök közötti kapcsolatokat áttekinteni, felismerni;
3. tudja-e ismereteit jelenségek értelmezésében, problémák megoldásában – a megfelelő matematikai eszközöket is felhasználva – alkalmazni;
4. járatos-e a fizika tanult vizsgálati és következtetési módszereiben;
5. ismeri-e a természettudományos gondolkodás, a természettudományok művelése során egyetemessé fejlődött megismerési módszerek alapvető sajátosságait, felismeri-e alkalmazásukat;
6. képes-e a tanultak alapján lefolytatható fizikai mérés, kísérlet megtervezésére és elvégzésére, valamint a kísérleti tapasztalatok kiértékelésére, következtetések levonására, grafikonelemzésre;
7. rendelkezik-e a mértékekkel, mértékrendszerekkel, mennyiségekkel összefüggő gyakorlatias látásmóddal és arányérzéssel, pontosan használja-e a mértékegységeket;
8. képes-e a tananyag által közvetített műveltségi anyag logikai csomópontjait képező, alapvető fontosságú tényeket és az ezekből következő alaptörvényeket, összefüggéseket szabatosan kifejtteni, megmagyarázni;
9. képes-e a mindennapi életet befolyásoló fizikai természetű jelenségeket értelmezni;
10. ismeri-e a legfontosabb technikai eszközök, rendszerek működési elveit, és képes-e megérteni az összetettebb eszközök működését;
11. rendelkezik-e több témakör ismeretanyagának logikai összekapcsolását igénylő, összetett fizikai feladatok, problémák megoldási képességével;

12. tájékozott-e a legfontosabb fizikatörténeti és kultúrtörténeti vonatkozásokban;

13. képes-e a környezetvédelemmel és természetvédelemmel összefüggő problémák megértésére és elemzésére;

14. képes-e a környezetvédelemmel és természetvédelemmel összefüggő, összetettebb problémák felismerésére és megértésére;

15. képes-e a környezettudatossággal és energiahatékonysággal összefüggő, összetettebb problémák megértésére és a lehetséges megoldási lehetőségek mérlegelésére;

16. milyen mértékű a tudása a más természettudományos tantárgyak kapcsolódó emelt szintű kulcsfogalmainak megértése terén.

FIZIKA ÉRETTSÉGI VIZSGA LEÍRÁSA

Középszintű vizsga

A vizsga részei

	A	B	C
1	Írásbeli vizsga		Szóbeli vizsga
2	150 perc		15 perc
3	Feladatsor		Egy téma kifejtése kísérlettel vagy egyszerű méréssel. Vagy választható projekt ⁴²² , a projekthez kapcsolódó elméleti kérdésekkel.
4	I. rész: Feleletválasztós kérdéssor	II. rész: Összetett feladatok	
5	40 pont	50 pont	
6	90 pont		60 pont

⁴²² Projektmunka készítését csak az a vizsgázó választhatja, aki érettségi bizonyítvánnyal nem rendelkezik, és tanulói jogviszonyban van.

FÖLDRAJZ ÉRETTSÉGI VIZSGA

ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEK

A földrajz érettségi vizsga célja

Középszinten:

A középszintű földrajz érettségi vizsga célja annak megállapítása, hogy a vizsgázó rendelkezik-e a köznapi műveltség részét képező földrajzi-környezeti ismeretekkel, továbbá, hogy a vizsgázó

- a) képes-e összekapcsolni ismereteit a mindennapokban tapasztalható természeti, társadalmi-gazdasági és környezeti jelenségekkel, folyamatokkal;
- b) rendelkezik-e a földrajzi-környezeti szemlélet- és gondolkodásmód alapjaival;
- c) képes-e eligazodni a témákhoz kapcsolódó információhordozókban, belőlük adatokat, tényeket megállapítani, tudja-e értelmezni az információkat, illetve tud-e levonni alapvető következtetéseket azokból;
- d) jártas-e a különböző fajta térképeken közölt információk olvasásában, értelmezésében;
- e) képes-e földrajzi ismereteiről logikusan felépített, szabatosan megfogalmazott formában számot adni szóban és írásban;
- f) képes-e egyszerű gyakorlati és alapvető számítási feladatok elvégzésére, az eredmények értelmezésére;
- g) képes-e saját megfigyelésekből, vizsgálódásokból szerzett információk összegző értelmezésére, írásbeli és szóbeli bemutatására.

1.2.11.1.1.2. Emelt szinten:

Az emelt szintű földrajz érettségi vizsga célja annak megállapítása, hogy a vizsgázó

- a) rendelkezik-e a felsőfokú tanulmányokhoz szükséges tantárgyi alapismeretekkel;
- b) képes-e felismerni az ismeretanyag belső összefüggéseit, az egyes témakörök közötti kapcsolatokat;

c) tudja-e alkalmazni ismereteit a természeti, a társadalmi-gazdasági és a környezeti jelenségek és folyamatok értelmezésében;

d) jártas-e a földrajzi-környezeti tartalmú információhordozók kiválasztásában és használatában, a bennük közölt információk feldolgozásában, értelmezésében;

e) képes-e azokból következtetések levonására, összefüggések és törvényszerűségek megállapítására;

f) rendelkezik-e a több témakör ismeretanyagának logikai összekapcsolását igénylő problémák, feladatok felismerésének és megoldásának képességével;

g) képes-e földrajzi ismereteiről logikusan felépített, szabatosan megfogalmazott formában számot adni szóban és írásban, illetve milyen szinten képes különböző típusú írásbeli feladatok megoldására;

h) képes-e a földrajzi-környezeti tartalmú információkkal kapcsolatos egyszerű vázlatrajzok, folyamatábrák, keresztmetszeti rajzok és térkép-vázlatok készítésére és azok értelmezésére.

A vizsga sikeres teljesítéséhez szükség van az általános iskolában tanult tananyagrészek szintézisére és a középiskolában elsajátított ismeretek alapján történő újraértelmezésére.

FÖLDRAJZ ÉRETTSÉGI VIZSGA LEÍRÁSA

Középszintű vizsga

A vizsga részei

	A	B	C	D
1	Írásbeli vizsga		Szóbeli vizsga	
2	120 perc		15 perc	
3	20 perc	100 perc		
4	Feladatsor		A) változat: Egy	B) változat: Projektmunka ⁴²³
5	I. feladatlap: Topográfiai ismereteket,	II. feladatlap: Földrajzi ismeretek és	és egy, a mindennapok	

Brázay Kálmán Általános Iskola és Gimnázium

OM: 201362

7394 Magyarhertelend, Kossuth utca 53/c

	képességeket ellenőrző	képességek meglétét vizsgáló	természetföldrajzi feladat és egy társadalomföldrajzi feladat kifejtése	földrajzi ismereteire épülő feladat kifejtése
6	20 pont	70 pont		
7	90 pont		60 pont	

423 Projektmunka készítését csak az a vizsgázó választhatja, aki érettségi bizonyítvánnyal nem rendelkezik, és tanulói jogviszonyban van.

[foldrajz_2024_e.pdf](#)

BIOLÓGIA ÉRETTSÉGI VIZSGA

ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEK

A biológia érettségi vizsga célja

A biológia érettségi vizsga általános céljai

A biológia érettségi vizsga szintjei egymásra épülnek, de a vizsgázói tudás más-más típusát mérik. A biológia érettségi vizsga célja annak megállapítása, hogy a vizsgázó a megfelelő szinten

1. ismeri-e a kísérleti és megfigyelési eszközök, a műveletek és az elméleti háttér tekintetében a részletes követelményekben meghatározott biológiai vizsgálatok célját és módszereit;
2. képes-e kritikusan elemezni az egyes módszerek, konkrét vizsgálatok problémáit, korlátait;
3. képes-e felismerni a tudományosan vizsgálható problémákat, érti-e a bizonyítás vagy cáfolat jelentőségét, adott esetben tud-e erre alkalmas módszert javasolni;
4. rendelkezik-e az élő természetről alkotott emberi tudás eredetéről, megbízhatóságáról szóló, történeti szemléletű és tudományosan megalapozott elképzelésekkel;
5. képes-e egyszerűbb biológiai vizsgálatokat elvégezni, a tapasztalatait rögzíteni, azok alapján következtetést megfogalmazni;
6. ismeri-e a biológia kulcsfogalmait és alapvető elméleteit, képes-e ezeket a történeti kialakulásukkal, adott esetben a társtudományokkal összefüggésben értelmezni;
7. képes-e a biológiai tudásához kapcsolódó, etikailag is fontos kérdésekben tudományosan megalapozottan érvelni;
8. képes-e a biológiai rendszerek többszintű szerveződésében tájékozódni, egy jelenség vizsgálatában a megfelelő szinteket figyelembe venni;
9. ismeri-e az emberi szervezet felépítését és működését, képes-e a betegségek, diszharmonikus állapotok tüneteit és egyéb jellemzőit ezzel összefüggésben értelmezni;
10. rendelkezik-e saját testi és pszichés fejlődéséről alkotott, folyamatszemléletű, biológiai működéseit figyelembe vevő elképzelésekkel;

11. ismeri-e a betegségmegelőzés és az egészséges életmód szabályait;

12. rendelkezik-e az egyed feletti szerveződési szintű rendszerek felépítéséről és működéséről alkotott elképzelésekkel, képes-e ennek alapján a bennük végbemenő folyamatokat elemezni, előrejelzéseket tenni;

13. tud-e különféle információ típusokat célszerűen átalakítani, képi információkat szövegesen értelmezni, infografikákat alkotni, azokból következtetéseket levonni;

14. képes-e biológiai vonatkozású kérdésekben véleményt alkotni, vitákban tudományos tényekre alapozottan érvelni;

15. képes-e a természet- és környezetvédelem alapvető problémáit és azok lehetséges megoldási módjait a biológiai mellett a gazdasági és társadalmi szempontokból is vizsgálni;

16. érdeklődik-e az élő természettel, egészségünkkel kapcsolatos kérdések iránt, van-e ezekről szélesebb körű tájékozottsága.

1.2.4.1.1.2. Középszinten:

A középszintű biológia érettségi vizsga műveltségi jellegű, követelményei a biológia kulcsfogalmainak és elméleteinek átfogó ismeretét, a mindennapi életben való alkalmazáshoz szükséges gondolkodási képességeket kéri számon. A vizsga témakörei a gyakorlathoz közelebb állnak, számuk és mélységük kisebb, kevésbé elvontak.

1.2.4.1.1.3. Emelt szinten:

Az emelt szintű biológia érettségi vizsga szakértői jellegű, követelményei a bővebb tartalmi tudást, a kulcsfogalmak és elméletek mélyebb ismeretét, új összefüggésekben és problémák megoldásában való alkalmazását, a gyakorlottabb természettudományos gondolkodást kéri számon.

A vizsga témakörei részben a középszinthez kapcsolódnak, de a biológia tudományának elvontabb területeit is tartalmazzák, valamint igénylik a szerveződési szintek közötti összefüggések felismerését is.

BIOLOGIA ÉRETTSÉGI VIZSGA LEÍRÁSA

Középszintű vizsga

A vizsga részei

	A	B	C	D
1	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga		
2	150 perc	15 perc		
3	6-12 feladatból álló feladatsor (100 részfeladat)	A) feladat: Egy téma kifejtése	B) feladat: Projektmunka ⁴²¹ vagy gyakorlati feladat	Az A) és B) feladatokra adott feleletek felépítése, nyelvi kifejezőképesség
4		25 pont	20 pont	5 pont
5	100 pont	50 pont		

421 Projektmunka készítését csak az a vizsgázó választhatja, aki érettségi bizonyítvánnyal nem rendelkezik, és tanulói jogviszonyban van.

[bio_2024_e.pdf](#)

KÉMIA ÉRETTSÉGI VIZSGA

ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEK

A kémia érettségi vizsga célja

Középszinten:

A középszintű érettségi vizsgán elsősorban a megismert elemek és vegyületek tulajdonságait kell értelmeznie, illetve kísérletekkel igazolnia a vizsgázónak. Ehhez szükség van a kizárólag általános iskolában tanult anyagrészek szintézisére, a középiskolában tanult ismeretek alapján történő újraértelmezésére. A középszintű vizsga hivatott mérni, hogy a vizsgázó

- a) képes-e ismereteit szóban és írásban előadni;
- b) rendelkezik-e a természettudományos gondolkodás alapjaival;
- c) ismeri-e a természettudományos megismerési módszereket;
- d) ismeri-e a kémiatudomány legfontosabb történeti vonatkozásait;
- e) ismeri-e az alapvető kémiai fogalmakat és összefüggéseket;
- f) tudja-e értelmezni a megismert anyagok tulajdonságait és változásait;
- g) képes-e egyszerű kémiai számításokat elvégezni;
- h) képes-e egyszerű kémiai kísérleteket elvégezni, megtervezni, illetve értelmezni;
- i) képes-e munkájához kiválasztani és használni táblázatok adatait;
- j) ismeri-e a kémiai elveken és módszereken alapuló környezetvédelem legfontosabb összefüggéseit;
- k) kémiai ismeretei alkalmasak-e korszerű ökológiai világnézet kialakulásához.

1.2.16.1.1.2. Emelt szinten:

Az emelt szintű vizsgán a kémiatanulás során megismert elemek és vegyületek tulajdonságainak ismeretén túl a vizsgázó legyen képes megbecsülni különböző elemek, vegyületek tulajdonságait. Az emelt szintű vizsga hivatott mérni, hogy a vizsgázó

- a) képes-e ismereteit szóban és írásban előadni;

- b) rendelkezik-e a természettudományos gondolkodás alapjaival;
- c) ismeri-e a kémiatudomány legfontosabb történeti vonatkozásait;
- d) ismeri-e és tudja-e alkalmazni a természettudományos megismerési módszereket, rendelkezik-e a felsőoktatási tanulmányokhoz szükséges természettudományos alapismeretekkel;
- e) ismeri-e az alapvető kémiai fogalmakat és összefüggéseket;
- f) tudja-e használni a megismert kémiai fogalmakat és összefüggéseket az elemek és vegyületek tulajdonságainak és változásainak értelmezésénél;
- g) képes-e egyszerű kémiai kísérleteket tervezni, szakszerűen elvégezni, illetve értelmezni;
- h) képes-e kémiai számításokat elvégezni, számításai végeredményét megfelelő pontossággal megadni;
- i) képes-e munkájához kiválasztani és használni táblázatok adatait;
- j) tud-e példát mondani a kémia gyakorlati alkalmazására és veszélyeire;
- k) kémiai ismeretei alkalmasak-e korszerű ökológiai világkép kialakulásához.

KÉMIA ÉRETTSÉGI VIZSGA LEÍRÁSA

Középszintű vizsga

A vizsga részei

	A	B	C	D	E
1	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga			
2	150 perc	15 perc			
3	Feladatsor	A) feladat: Egy téma kifejtése	B) feladat: Projekt munka ⁴²⁵ vagy gyakorlati feladat	Szakmai nyelvezet, a mértékegységek, jelrendszer használata	a A segédeszközök szakszerű használata

Brázay Kálmán Általános Iskola és Gimnázium

OM: 201362

7394 Magyarhertelend, Kossuth utca 53/c

4		20 pont	20 pont	5 pont	5 pont
5	100 pont	50 pont			

425 Projektmunka készítését csak az a vizsgázó választhatja, aki érettségi bizonyítvánnyal nem rendelkezik, és tanulói jogviszonyban van.

[kemia_2024_e.pdf](#)

NEMZETISÉGI NÉPISMERET ÉRETTSÉGI VIZSGA

ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEK

A nemzetiségi népismeret érettségi vizsga célja

A nemzetiségi népismeret érettségi vizsga célja, hogy az integráló, több tantárgy és műveltségi terület tartalmait egyesítő jellegéből következően ötvözze a vizsgakövetelményekben a történelem, a néprajz, a földrajz, a szociológia, a nyelvtörténet és nyelvjárástan, az építészettörténet, a zenetörténet és az állampolgári ismeretek elemeit, továbbá, hogy a vizsgabizottság megállapíthassa, milyen mértékben képes a vizsgázó a hazai nemzetiség helyzetét, aktuális gondjait önállóan értelmezni, mérlegelni, a nemzeti-etnikai identitás megőrzésének tennivalóit megfogalmazni.

A nemzetiségi népismeret érettségi vizsga célja annak tanúsítása, hogy a vizsgázó

- a) ismeri az adott nemzetiség történetének alapvető jellemzőit, a nemzetiségi anyanemzet történetének legfontosabb eseményeit és összefüggéseit, Közép- és Délkelet-Európa népei együttélésének történeti jellemzőit;
- b) megismerkedett az adott nép, népcsoport sajátos kultúrájával, annak egyes területeivel, megkülönböztető jegyeivel;
- c) át tudja tekinteni és be tudja mutatni az adott nemzetiség kultúrájának fejlődését;
- d) ismeri az adott nép, népcsoport hazai településterületeit, azok természet- és gazdaságföldrajzi meghatározóit;
- e) tudja elemezni a földrajzi tényezők hatását az adott nemzetiség mindennapi életkörülményeire, életmódjára;
- f) be tudja mutatni a nemzetiségen, mint társadalmi csoporton belül az eltérő érdekviszonyokat, a közösségi kapcsolatok alakulását, szervezeti kereteit;
- g) rendelkezik ismeretekkel az irodalmi és beszélt nyelv változatairól; be tudja őket mutatni; ismeri azokat a nyelvi- történeti hatásokat, amelyek alakították az adott nemzetiség által használt és beszélt nyelvet;

h) ismeri az adott nemzetiség által beszélt nyelvhez kapcsolódó írott nyelvi emlékeket, össze tudja őket vetni a mai köznyelvvvel, irodalmi nyelvvvel;

i) be tudja mutatni az adott népcsoport épített környezetének sajátos vonásait, és a népcsoportok közötti kölcsönhatásokat;

j) átfogó ismeretekkel rendelkezik az adott nép, népcsoport zenei kultúrájáról;

k) tudja alkalmazni a legfontosabb zenei alapfogalmakat;

l) be tudja mutatni mindazokat a szervezeti, politikai kereteket, amelyek között a nemzetiségek megőrizhetik sajátos kultúrájukat, erősíthetik önazonosságukat;

m) ismeri a jogszabályi, törvényi háttérrel, annak alkalmazását a gyakorlatban;

n) képes egy projektet megtervezni, amelyben komplex módon feltár egy témát vagy problémát a nemzetiség helyzetében.

1.2.19.1.1.1. Középszinten:

A középszintű érettségi vizsga a vizsgázóktól az emelt szintű követelményektől egyszerűbb rendszerezési, alkalmazási, összehasonlítási és elemzési szempontokat vár el, illetve a nemzetiségi népismeret fogalmi ismereteinek, tényeinek, összefüggéseinek szűkebb körét kéri számon.

1.2.19.1.1.2. Emelt szinten:

Az emelt szintű vizsga nemzetiségi népismeret fogalmi ismereteinek, tényeinek, összefüggéseinek bővebb körét kéri számon, amelynél a vizsgázó műveltségét, problémálatását, problémamegoldó gondolkodását vizsgálja. Így a vizsga a vizsgázóktól a mindennapi életben és az önművelésben szükséges ismeretszerzési eljárásokat, írásbeli és szóbeli kifejezőképességet, a rendszerezés és alkalmazás formáit, az elemzés, az értelmezés és az önálló ítéletalkotás képességének bizonyítását várja el.

Vizsgálja továbbá, a fogalmi ismereteket, tények és összefüggések széles körű felismerését. Az emelt szintű vizsga célja a fentiekén túl annak tanúsítása, hogy a vizsgázó

a) rendelkezik a felsőoktatásban való továbbtanuláshoz szükséges tantárgyi alapismeretekkel;

b) látja és tudja értelmezni azokat a konfliktusokat, amelyeket a nemzetiségi közösséghez tartozó egyén él át többes kötődése következtében;

c) elemezni tudja az interetnikus környezetben élő emberek, közösségek helyzetét az önazonosság fenntartása szempontjából;

d) képes elemezni esettanulmányokat, amelyekben a tolerancia és a konszenzusos együttműködés kérdése áll a középpontban;

e) ismeri és tudja értelmezni a globalizációnak és a modernizációnak a nemzetiségekre gyakorolt hatásait;

f) tud logikusan érvelni egy adott probléma megoldását célzó elképzelés mellett.

A ROMA/CIGÁNY, A ROMÁN NÉPISMERET ÉRETTSÉGI VIZSGA LEÍRÁSA

Középszintű vizsga

A vizsga részei

	A	B	C
1	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga	
2	(projekt)	15 perc	
3	Egy téma önálló, évközi feldolgozása	A projektmunka megvédése	Egy tétel kifejtése
4		20 pont	50 pont
5	80 pont	70 pont	

[rom_cig_nepism_2024_e.pdf](#)

Az érettségi vizsgatárgyak vizsgakövetelményei

[Oktatási Hivatal](#)